

Юлія ЛОГОЗИНСЬКА,
студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наукова керівниця: **Лілія ЯРОЩУК,**
к. пед. н., доцентка (БДПУ)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

На сьогоднішній день з особливою актуальністю постає проблема підготовки вчителя, який би відповідав специфіці сьогодення, суспільним потребам держави взагалі, і потребам особистості зокрема, які б ґрунтувалися на новій філософії освіти, на принципах демократизму і поваги до особистості.

Сучасна підготовка майбутніх учителів початкової школи суттєво відрізняється від попередніх часів як стилем, так і змістовим наповненням й абсолютно новими дисциплінами тощо, але при цьому за традицією головними залишаються питання “що вивчати”, “яким чином навчати”, “як зацікавити учнів до навчання” [1].

Однак, очевидно, що головним питанням порядку денного при такій підготовці педагогів є опанування ними умінь і навичок розвитку і саморозвитку особистості, що значною мірою вирішується шляхом упровадження в навчання в освітньому закладі інноваційних технологій.

Для досягнення цієї мети майбутньому вчителю необхідно знати сутність інноваційних педагогічних технологій, можливість і доцільність застосування кожної з них у навчальному процесі початкової школи, специфіку їх застосування в залежності від вікових і особистісних особливостей учнів. Серед найактуальніших технологій сьогодення є ігрові, якими мають оволодіти майбутні педагоги в процесі навчання і перенести їх на пласт початкової школи. Майбутні вчителі мають свідомо і професійно застосовувати різноманітні форми та види ігрової технології у навчально-пізнавальній діяльності молодших школярів, чергувати і поєднувати їх з різними видами навчання для досягнення найкращих результатів.

У багатьох працях останнього часу обґрунтовано необхідність ступеневої підготовки майбутніх учителів початкової школи (С. Власенко, С. Мамрич, М. Кларин, В. Кремень, А. Кузьмінський, О. Мороз, В. Руссол та ін.). Ними доведено, що вчитель у професійному становленні проходить низку рівнів: педагогічної вмілості; педагогічної майстерності; педагогічної творчості; педагогічного новаторства.

Сутність поняття “інноваційна діяльність” відображає не лише особливості процесу оновлення, внесення нових елементів у традиційну систему освітньої практики, а й органічно включає в себе характеристику індивідуального стилю діяльності педагога-новатора. Інноваційна діяльність передбачає вищий ступінь педагогічної творчості, педагогічне винахідництво нового в педагогічній практиці, що спрямоване на формування творчої особистості, враховує соціально-економічні та політичні зміни в суспільстві й проявляється в цілепокладанні, визначенні мети, завдань, а також змісту і технологій інноваційного навчання. Саме педагог-новатор прагне до цілеспрямованого впровадження нових

педагогічних технологій (у тому числі і ігрових технологій) в освітній процес початкової школи [2].

Учитель інноваційної орієнтації – це особистість, здатна брати на себе відповідальність, вчасно враховувати ситуацію соціальних змін і є найбільш перспективним соціальним типом педагога. Як учитель-дослідник, він спрямований на науково-обґрунтовану організацію навчально-виховного процесу з прогностичним спрямуванням, має адекватні ціннісні орієнтації, гнучке професійне мислення, розвинуту професійну самосвідомість, готовність до сприйняття нової інформації, високий рівень самоактуалізації, володіє мистецтвом рефлексії.

Теоретичне осмислення сутності інноваційної діяльності педагога, що впроваджує в освітній процес ігрові технології, дає змогу дійти до висновку, що її реалізація потребує не лише володіння знаннями педагогічної інноватики, але й потенційної готовності фахівця до даного виду діяльності [3].

Учитель ХХІ століття має бути готовим до різних видів професійної діяльності, зокрема до ефективного забезпечення освітнього процесу в різноманітних ситуаціях. Адже сучасні учні вимагають використання нових, нестандартних, більш цікавих методів і підходів. В іншому випадку в них спостерігається падіння пізнавального інтересу, що призводить згодом до низького освітнього рівня, а відповідно, й до низького рівня оволодіння певними знаннями.

У зв'язку з цим особливого значення набуває проблема підготовки такого вчителя, який був би здатним до застосування інноваційних педагогічних технологій і забезпечення високої мотивації учнів до навчання.

Ігрові технології навчання при правильній організації діяльності учнів викликають інтерес до оволодіння знаннями, уміннями і способами пізнавальної діяльності, забезпечують розвиток у них особистісних якостей. Нами уже було розкрито зміст та особливості застосування даної інноваційної технології на уроках. Варто звернути увагу на готовність сучасних учителів використовувати вказану технологію у власній педагогічній діяльності.

Протягом останніх десятиріч проблема професійної підготовки майбутніх учителів активно досліджується. Чимало дослідників процесу підготовки майбутнього вчителя вважають, що підготовка існує в рамках педагогічного процесу, яка визначається як “процес, що реалізовує цілі освіти і вихованців в умовах систем, в яких організована взаємодія вихователів і вихованців” [3].

Під час дослідження шляхом анкетування, опитування, спостереження, аналізу звітних документів було з'ясовано, що викладачі, які готують майбутніх вчителів початкової школи, у своїй роботі прагнуть до всебічного та гармонійного розвитку своїх студентів, якісної підготовки їх для роботи з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності в сучасних умовах. Проте, не всі вчителі та студенти виказують готовність до застосування ігрових технологій навчання у власній професійній діяльності.

Під час опитування вчителів початкової школи ми поставили перед собою завдання з'ясувати, чи готові сучасні вчителі-початківці до використання ігрових технологій на уроках. На питання “Чи застосовуєте ви

на уроках ігрові технології навчання?» ми отримали такі відповіді: «використовую на всіх уроках» – 32 %; «інколи застосовую» – 44 %; «використовую, якщо є час» – 12%; «не використовую взагалі» – 12 %.

При цьому ми з'ясували, що лише 26 % учителів вважають ігрову діяльність однією із важливих умов успішного засвоєння та закріплення знань, умінь та навичок у початковому навчанні; 17 % вчителів використовують гру з метою зняття напруги в класі; 15 % вчителів використовують ігрові технології, тому що цього вимагає молодший шкільний вік; 16 % вчителів застосовують ігри як спосіб згуртування учнівського колективу; 13 % вчителів вважають ігри засобом встановлення сприятливого психологічного клімату на заняттях; 7 % вчителів використовують ігрові технології для того, щоб залучити до взаємодії пасивних учнів; 6 % вчителів ототожнюють ігрові технології з фізкультхвилинками.

Серед причин недостатньої уваги до впровадження ігрових педагогічних технологій називають брак часу (48 %), перевантаження навчальних програм (32 %), низький рівень обізнаності щодо методики застосування інноваційних технологій на уроках (12 %), особистісну неготовність до використання ігрових технологій (8 %).

Процес підготовки майбутнього вчителя початкової школи до застосування ігрових технологій можливий і доцільний, оскільки тісно пов'язаний із введенням курсів, на яких вивчаються педагогічні технології. В освітньо-професійній програмі Державного стандарту ступеневої підготовки фахівців початкового навчання визначено введення курсів «Сучасні навчальні технології в методиці викладання освітньої галузі «Математика»», «Сучасні навчальні технології в методиці викладання освітньої галузі «Мови та літератури»», «Сучасні навчальні технології в методиці викладання освітньої галузі «Природознавство» та «Суспільствознавство»», які визначено в переліку нормативних навчальних дисциплін зі спеціальності «Початкове навчання» освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» та переорієнтація викладачами освітніх закладів тематики курсових, дипломних і магістерських робіт, а також виконання навчально-методичних задач, творчих завдань, направлених на вивчення освітніх технологій.

Сьогодні близько 60% навчального часу спрямовано на формування в студентів внутрішньої потреби до вдосконалення своїх педагогічних знань, навичок та умінь, спонукання до професійної діяльності, розвиток інтересу, нахилів до педагогічної праці, формування певного педагогічного гуманістичного світогляду, розвиток самостійності у вирішенні психолого-педагогічних завдань, які постають перед вчителем на початку його самостійної діяльності.

Аналіз наукових публікацій та результати первинних досліджень дають змогу зробити висновок про те, що вчителі та майбутні спеціалісти не завжди вважають за необхідне звертатися до педагогічних технологій на уроках, віддаючи перевагу традиційним методам і способам навчання. Це дає привід говорити про впровадження ігрових технологій до навчально-виховного процесу як про педагогічну проблему, яка підлягає подальшому теоретичному і практичному дослідженню.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ковальчук В. Ю. Методика викладання математики. Загальна методика викладання математики: навч.-метод. посібник для студентів напряму підготовки 6.010102 “Початкова освіта”. Дрогобич: Посвіт, 2012. Ч. 1. 152 с.
2. Курач М. С. Художньо-проектна підготовка майбутніх учителів технологій: монографія. Київ: Вид. НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2016. 329 с.
3. Марко М. М. Визначення структурних компонентів готовності майбутніх учителів початкових класів до застосування навчально-ігрових технологій. Journal “ScienceRise: Pedagogical Education”, 2017. №7 (15). С. 49–53.

Вікторія МІЩАНОВА,

студентка 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Науковий керівник: **Надія ЩЕРБАКОВА,**

к.пед.н., доцент (БДПУ)

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Актуальність. На сучасному етапі модернізації системи освіти України значна увага приділяється проблемі професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи, здатних організувати навчально-виховний процес, спрямований на виховання ініціативної, самодостатньої, творчої особистості учня. Важливим у цьому контексті є готовність майбутніх фахівців здійснювати процес оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Адже саме оцінювання розглядається як один із мотиваційних критеріїв ефективного й успішного навчання учнів та їх компетентнісного розвитку.

Альтернативою традиційній системі оцінювання сьогодні виступає система формуального оцінювання, яка дозволяє реалізувати в освітньому процесі дитиноцентровану педагогіку, згідно з якою пріоритетне значення мають інтереси та особистісні запити учня в процесі навчання.

Ступінь досліджуваності проблеми. Особливості діяльності вчителя, спрямованої на реалізацію системи контролю й оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти порушено в наукових дослідженнях Ш. Амонашвілі, Н. Бібик, В. Бондаря, Г. Ксьонзової, О. Овчарук, В. Онищука, О. Онопрієнко, О. Савченко, В. Шарко, Р. Шияна та ін. Науковці наголошують на важливій ролі формуального оцінювання як складової сучасної системи оцінювання навчальних досягнень учнів.

Мета дослідження. Метою дослідження є організація освітнього процесу в ЗВО з метою забезпечення готовності майбутніх учителів до здійснення формуального оцінювання молодших школярів.

Сутність дослідження. Для сучасної початкової школи важливе значення мають проблеми, пов'язані не лише із визначенням змісту, форм і методів навчання, але й оцінюванням навчальних досягнень молодших школярів і впливом цього процесу на формування їх особистості.